

Udtalelse om forslag til Rådets direktiv om reklame for tobaksvarer i pressen og på plakater ⁽¹⁾

(90/C 62/10)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 20. april 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 100 A, stk. 3, at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's sektion for miljø-, sundheds- og forbrugerspørgsmål, som udpegede Wilfred Aspinall til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 28. november 1989.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling den 19. december 1989, med 82 stemmer for, 5 imod og 9 hverken for eller imod følgende udtalelse:

1. Indledning

1.1. Dette forslag sigter på at harmonisere betingelserne for tilladelse af reklame for tobaksvarer i aviser, blade og lignende publikationer og på plakater. Det har til formål at fjerne hindringerne for fri handel.

1.2. Retsgrundlaget er Fællesaktens artikel 100 A, som også er grundlaget for direktivet om mærkning af tobaksvarer ⁽²⁾. Forslaget indeholder ikke noget forbud mod reklame; dets formål er at fjerne hindringerne for fri handel, ikke at fremme folkesundheden. Ikke desto mindre skal Kommissionen, ifølge artikel 100 A, stk. 3, sikre, at medlemsstaternes lovbestemmelser tilnærmes en standard, som giver et højt beskyttelsesniveau inden for sundhed, sikkerhed og miljøbeskyttelse.

1.3. Det fastslås i direktivet, at al reklame i aviser, blade og lignende publikationer samt på plakater skal indeholde advarsler mod sundhedsfaren. De bør svare til dem, der kræves i direktivet om mærkning af tobaksvarer, omtalt i pkt. 1.2.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU støtter fuldt ud målsætningen for Kommissionens forslag om at harmonisere bestemmelserne om reklame for tobaksvarer i aviser, blade og lignende publikationer og på plakater, for så vidt som det fører til en nedbrydning af handelsskrankerne og under hensyntagen til nedenstående bemærkninger. Forslaget indebærer, at al reklame af denne art skal indeholde advarsler om sundhedsfaren, at reklamen kun må afbilde tobaksvarens emballage, at reklamer for tobaksvarer i publikationer, der

henvender sig til unge, forbydes, og at alle former for indirekte reklame forbydes.

2.2. ØSU har fundet det vanskeligt at fortolke visse af direktivets artikler og foreslår, at Kommissionen foretager en nærmere undersøgelse af den juridiske udformning, hvis direktivet skal indgå fuldt og helt i medlemsstaternes lovgivning.

Dette gælder navnlig artikel 3 og 5.

2.3. Forslaget har til formål at harmonisere tilladt reklame og samtidig give medlemsstaterne betydelige beføjelser, så at de kan indføre strengere lovbestemmelser, f.eks. et totalt forbud mod reklame, eller vælge en mere smidig linje, der giver industrien tid og spillerum til at tilpasse sig.

Artikel 5 synes at indeholde en »modsigelse«, som betyder, at en medlemsstat nok kan forbyde tobaksreklame, men kun i de hjemlige aviser, blade og lignende publikationer samt på plakater.

2.4. Forslaget opfylder ikke visse europæiske organisationers ønske om en fuldstændig harmonisering på grundlag af et totalt forbud mod tobaksreklame på linje med visse medlemsstaters aktuelle lovgivning. Alle internationale læge- og sundhedsorganisationer, der har undersøgt problemerne, ønsker et totalt forbud mod reklamer.

Forbrugermeningsmålinger viser, at offentligheden ønsker et fuldstændigt stop for tobaksreklamer, og en EF-undersøgelse i foråret 1987 fandt frem til, at næsten tre fjerdedele af EF's borgere går ind for et forbud mod tobaksreklame.

Den offentlige mening er utvivlsomt ved at skifte, og ØSU mener derfor, at det bliver nødvendigt at gennemgå lovgivningen om tobaksreklame over et vist tidsrum.

(1) EFT nr. C 124 af 19. 5. 1989.

(2) EFT nr. C 48 af 20. 2. 1988.

2.5. ØSU mener, at et forslag om at forbyde al reklame i den nuværende fase ville føre for vidt, da det ville skabe unfair og måske urimelige restriktioner i nogle medlemsstater.

ØSU finder derfor, at dette direktivs forslag om direkte reklame udgør et rimeligt kompromis, som giver industrien tid og rum til at tilpasse sig gennem samråd med alle berørte parter.

2.6. ØSU mener, at forslaget i artikel 3, stk. 2, om indirekte reklame er uacceptabelt. Det strenge forbud, som foreslås, er helt ude af trit med de begrænsninger, som foreslås for direkte reklame for tobaksvarer. Et totalt forbud vil straffe de virksomheder, som har fremmet og fortsat fremmer produktionsdiversificering, med tab af arbejdspladser på disse felter samt inden for reklamebranchen til følge.

Det ville derfor være mere rimeligt at begrænse reklameforbuddet til at gælde tobaksvarers varemærke, når det anvendes uden anden påskrift eller illustration, eller når det udelukkende anvendes sammen med billeder af tobaksvarer eller med motiver uden forarbejdede produkter.

2.7. I forbindelse med forsøget på at fjerne hindringerne for fri handel inden for tobaksindustrien erindrer ØSU Rådet om sin udtalelse om harmonisering af tobaksafgifterne (EFT nr. C 237 af 12.9.1988).

Særlige bemærkninger til artiklerne

Artikel 1

ØSU bifalder den definition af »tobaksvarer«, der benyttes i dette direktiv. Den svarer til den definition, som er fastsat i Rådets fælles holdning i forbindelse med mærkningsdirektivet.

Artikel 2

Stk. 1: Da Ministerrådet den 13. november 1989 har vedtaget en erklæring om andre tobaksvarer end cigaretter, er det ØSU's opfattelse, at Kommissionen bør fremsætte forslag om et særdirektiv eller tillæg til eksisterende direktiver, for at tage højde herfor.

ØSU er endvidere bekymret for, at ordet »pressen« kan fortolkes forkert, og foreslår, at formuleringen i artikel 5

anvendes i hele forslaget (aviser, blade og lignende publikationer).

ØSU foreslår følgende ændring i andet led om særlige advarsler, således at det svarer til direktivet om mærkning af tobaksvarer: »... trykkes i en klart læselig skrift på kontrasterende baggrund«.

Artikel 3

ØSU anbefaler følgende formulering:

»Reklame i aviser, blade og lignende publikationer og på plakater må kun afbilde tobaksvarens emballage og selve tobaksvareren, som den markedsføres, udelukkende ledsaget af særlige tekniske oplysninger om varen, hvis det ønskes«.

Artikel 4

ØSU foreslår følgende formulering: »... der navnlig henvender sig til unge.«

Udtrykket »publikationer, der hovedsageligt henvender sig til unge« kræver måske en fortolkning og en undersøgelse af, hvem der læser dem.

Artikel 5

Artikel 5, stk. 2, bør udgå.

Bilag

ØSU støtter fuldt ud listen over advarsler om sundhedsfaren, som først bragtes i direktivet om mærkning.

Konsekvenserne for konkurrenceevnen og beskæftigelsen

Det er klart, at enhver form for arbejdsløshed, der måtte opstå som følge af dette direktivs ikrafttræden, foruroliger ØSU, og det tilskynder derfor til samråd med de involverede parter med henblik på at sikre, at der træffes enhver mulig foranstaltning for at omskole medarbejdere og landbrugere, der er blevet ledige, og at der tildeles passende fællesskabsmidler.

ØSU er ligeledes foruroliget over, at Kommissionen tilsyneladende ikke har hørt tobaksproduktions- og distributionsindustriene. Det er ØSU's opfattelse, at højtstående embedsmænd inden for sundhedsvæsenet ikke afspejler de involveredes synspunkter.

Bruxelles, den 19. december 1989

Alberto MASPRONE

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

Følgende ændringsforslag, som blev støttet af mere end en fjerdedel af de afgivne stemmer, blev forkastet under debatten:

Side 2

Punkt 2.4 og 2.5 udgår.

Begrundelse

Disse punkter omhandler sundhedsproblemer og ikke handelshindringer, som er emner for dette direktivforslag. Derfor hører de ikke hjemme i denne udtalelse. Oven i købet indeholder tredje afsnit en tvivlsom argumentation for eller imod lovgivning. Må det heraf udledes, at foranstaltninger, der begrænser rygning, kan ophæves, og at sundhedshensyn ikke længere spiller nogen rolle, hvis den offentlige mening skifter til fordel for rygning?

Afstemmingsresultat

Punkt 2.4: 32 stemmer for, 37 stemmer imod, 10 hverken for eller imod.

Punkt 2.5: 34 stemmer for, 41 stemmer imod, 10 hverken for eller imod.

Udtalelse om forslag til Rådets forordning (EØF) om sundhedsbestemmelser for produktion og markedsføring af afsmeltet animalsk fedt, grever og biprodukter fra afsmeltning til konsum ⁽¹⁾

(90/C 62/11)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 14. november 1989 under henvisning til EØF-Traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde blev ved ØSU's beslutning overdraget Kenneth J. Gardner som hovedordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 272. plenarforsamling (mødet den 20. december 1989) enstemmigt følgende udtalelse:

1. Generelle bemærkninger

1.1. ØSU udtrykker tilfredshed med denne foranstaltning, som er nødvendig for gennemførelsen af det indre marked, men havde dog foretrukket et direktiv. Som hovedregel kan direktiver gennemføres klarere inden for de forskellige nationale lovrammer. I den foreliggende sag er der en yderligere grund — den tid, som tilpasningen kræver, vil komme til at variere fra land til land.

1.2. Forslaget omfatter definitioner, hygiejne- og produktionsregler, kontrolprocedurer og nogle analytiske normer. Ved første øjekast forekommer disse at være yderst fornuftige. Ser man imidlertid på de nærmere enkeltheder, opdager man, at der henvises til tre fremtidige EF-forordninger. En af disse foreligger som forslag, mens de øvrige ikke engang har nået det stadium.

1.3. ØSU må derfor forbeholde sig ret til om fornødent at afgive en yderligere udtalelse, når forordningerne er bragt på plads.

1.4. ØSU godkender forslaget med forbehold af ovenstående og efterfølgende kommentarer.

2. Særlige bemærkninger

2.1. Artikel 2, stk. 1

Det kræves her, at definitionerne i en fremtidig forordning om generelle sundhedsbestemmelser finder anvendelse [forslag KOM(89) 492 endelig udg.]. Detaljerede kommentarer om disse bestemmelser fremsættes i ØSU's udtalelse om det pågældende forslag, men det er vigtigt, at der afsættes en passende overgangsperiode til deres iværksættelse. Mange virksomheder bliver nødt til at foretage gennemgribende ændringer for at kunne overholde reglerne.

(¹) EFT nr. C 327 af 31. 12. 1989, s. 25.